

Översyn skolstruktur – uppdragsbeskrivning, inför fas 2

Bakgrund

Piteå Kommun står inför stora utmaningar. Dessa utmaningar har sin grund i den demografiska utvecklingen med en befolkningspyramid som kommer att bestå av allt fler äldre och färre ungdomar. Till detta kommer den urbaniseringstrend som råder i hela världen. Utanför storstadsregionerna ser vi en tydlig kompetensbrist framför oss. Denna brist kommer att vara mycket kraftig i Norr- och Västerbotten, mot bakgrund av den investeringsutveckling som finns och förväntas fortsätta vara hög i regionen.

Sett till ovanstående utmaningar kan konstateras att det finns behov av att se över skolstrukturerna utifrån att:

- Sedan föregående skolstrukturplan har elevantalet minskat med i snitt knappt 70 barn och unga per årskull i förskola och grundskola (motsvarande ca 22 procent).
- Kompetensförsörjningen kommer att bli en utmaning, inte minst kopplat till det statliga beslutet om lärarlegitimation
- Kompetensförsörjningen till samhället med en stor generationsväxling, minskad arbetskraft och ökad efterfrågan ställer krav på snabbare tillträde till arbetsmarknaden.
- Reinvesteringsbehovet är stort i kommunens skolor, vilket gör att kommunen kan få svårigheter att skapa en kreativ och säker miljö för barnen

Utgångspunkter

Piteå kommun ska vid år 2020 utgång vara 43 000 invånare, skolstrukturen ska anpassas till detta scenario, men utredningen ska också visa på alternativ om befolkningsutvecklingen blir bättre, alternativt sämre, än målet.

En väl fungerande förskole- och grundskoleverksamhet är centralt för ett attraktivt samhällsbygge. Mot bakgrund av detta spelar förskolor och skolor en mycket viktig roll för attraktionskraften i ett område. Närheten till dessa är viktiga för både framtidstro och intresse för folk att bosätta sig i ett område. Detta samband är extra tydligt i landsbygden, där avstånd till alternativ skolenhet är långt och avsaknaden av förskola/grundskola leder till långa resor för barn och föräldrar.

Givet att man konstaterar att verksamheten är viktig för attraktionskraften i en by, gör det också att annan samhällsservice och kommersiell verksamhet är kopplad till existensen av förskola/skola. Slutsatsen är därför att nedläggning av skolor i landsbygd har en större samhällspåverkan än nedläggning av skolor i stadsbygd.

Det finns dock nivåer när det är tveksamt att fortsätta bedriva en skolenhet vidare. När en skola blir för liten uppstår problem med ekonomi, reinvesteringar, kvalitet och kompetensförsörjning. Det är därför viktigt att utreda om det finns nivåer, och i så fall var den nivån är, då det med automatik ska utredas om en skolas framtid och då även väga in andra samhällsekonomiska bedömningar. Det handlar om relationen mellan lägre och högre stadier.

RR

MO

AP

Som redan nämnts är tillgången av förskola/skola samhällsekonomiskt viktigt, framförallt för landsbygden. Därför måste utredningen ta fram underlag för analys av de olika områdenas ekonomiska förutsättningar, dels i form av sådana kostnadsparametrar som är direkt kopplade till driften av en förskola/skola, dels i form av utvecklingen i respektive område vad gäller åldersstruktur, befolkning, in- och utflyttning, förvärvsfrekvens, huspriser, prognoser om framtiden mm.

I Piteå finns politiska målsättningar om att både stads- och landsbygd ska vara levande och är en viktig del av Piteås attraktivitet. Utredningen ska ha utgångspunkt i att det ska finnas levande landsbygd i norr, väster, öster och söder. Det finns fastställd Översiktsplan för landsbygd och stadsbygd. Dessa dokument ska vara vägledande i arbetet.

Ytterst handlar det om att erbjuda bästa tänkbara utbildning och bästa möjliga utvecklingsmöjlighet för varje del av Piteå kommun, kopplat till ekonomiska förutsättningar och framtida attraktivitet.

Syfte

Att med utgångspunkt från bakgrundsbeskrivning och utgångspunkter för utredningen, lägga förslag på en långsiktig förskole- och skolstruktur i Piteå Kommun.

Metod/Genomförande

Utredningens första fas har besvarat följande, av Kommunstyrelsen uppsatta punkter

- Beskriv dagens skolstruktur, i jämförelse med andra
- Beskriv vilka effekter dagens skolstruktur förväntas ge på den kommunala ekonomin om ingen förändring genomförs innan år 2020
- Beskriv kommunens olika förutsättningar idag. (Formuleringen i utredningsdirektivet från Kommunstyrelsen i juni 2012 (§119) var "...samt en beskrivning och analys av kommunens olika geografiska områdens förutsättningar idag och år 2020."

Utredningen har i Fas 1 valt att inte besvara hela punkten 3 då det av styrgruppen ansågs vara viktigt att hålla slutsatser och analys avgränsat till fortsatta utredningen.

Fortsatt utredning

I enlighet med utredningsdirektivet från kommunstyrelsen i juni 2012 återkommer Kommunstyrelsen nu med ytterligare direktiv för slutrapporten.

Kommunstyrelsen vill att delrapporten kompletteras så att nedanstående punkt kan anses besvarad:

- En beskrivning och analys av kommunens olika geografiska områdens förutsättningar i dag och år 2020.

Kommunstyrelsens roll är att ge goda förutsättningar för att övriga nämnder operativt ska kunna leda verksamhet. Därför bör utredningen besvara följande:

- När en enhet (skola eller förskola) är rimlig att på kvalitét i utbildning samt ekonomiska, sociala och ekologiska grunder utreda för strukturella förändringar.
- I Piteå kommuns verksamhetsplan 2012-2014 fastställs att Piteå ska vara 43 000 invånare och att Piteås landsbygd har en positiv utveckling vad avser invånare, service och arbetstillfällen. Det innebär att kommunen ska utvecklas såväl i stad som land. I detta sammanhang är noder

RR

MÖ

AP

centralt. Arbetet i skolstrukturutredningen ska utföras i nära samverkan med Översiktplanarbetet.

För att besvara utredningens huvudsyfte behöver utredningen, med stöd av den teorigrund beskriven i delrapporten, redovisa ett eller flera förslag till ny långsiktig skolstruktur. Till förslagen ska en konsekvensanalys genomföras.

I de fall som ny fakta behöver tas fram ska dessa särredovisas, på liknande sätt som ställningstaganden redovisas i delrapporten.

Slutrapporten ska innehålla ett eller flera förslag på ny skolstruktur för Piteå kommun. Skolstrukturen ska ta sikte på år 2020. Slutrapporten ska också redovisa konsekvensanalys av de förslagsalternativ som finns. Slutrapporten baseras i stor utsträckning på de data som redovisats i delrapporten. Utredningen ska kommuniceras kontinuerligt.

Tidsplan

I den första tidsplanen, fastställd i juni 2012 (KS § 119) framgår att arbetet ska vara klart för Kommunstyrelsens räkning den sista april 2013. Denna tidsgräns var satt för att harmonisera med budgetarbetet. Sedan dess har budgetarbetets årscykel justerats vilket innebär att ett färdigt underlag för beslut bör redovisas till respektive beslutsinstans innan den 30 juni 2013. Då det är en utredning som spänner över flera kompetensområden är det rimligt att anta att beslut kan komma att fattas i såväl facknämnd, kommunstyrelse som kommunfullmäktige.

Kommunikationsplan

All kommunikation sker via www.pitea.se/skolstruktur2012

Organisation

Styrgrupp

Ordf. Helena Stenberg, Ruth Rahkola, Ingemar Jernelöf, Mats Berg, Jan Ställ, Christer Lindström och Lage Hortlund.

Operativ styrgrupp

Mats Berg, ordf, Ingemar Jernelöf, Jan Ställ, Åsa Öberg

Projektgrupp

David Sundström, ordf, Lars Nilsson, Stefan Bengtsson,

Adjungeras till projektgruppen

Olika förvaltningsrepresentanter beroende på vilken fråga som är aktuell för tillfället.

Rapportering

Återrapportering till Kommunstyrelsen och Barn och Utbildningsnämnden 1 gång per kvartal.

RR

MÖ

AP